

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH060085

NAZWA
OBSZARU Bródek

ZAWARTOŚĆ

- [1. IDENTYFIKACJA OBSZARU](#)
- [2. POŁOŻENIE OBSZARU](#)
- [3. INFORMACJE PRZYRODNICZE](#)
- [4. OPIS OBSZARU](#)
- [6. POWIĄZANIA OBSZARU](#)
- [7. MAPA OBSZARU](#)

1. IDENTYFIKACJA OBSZARU

1.1. Typ B	1.2. Kod obszaru PLH060085	Powrót
---------------	-------------------------------	------------------------

1.3. Nazwa obszaru

Bródek

1.4. Data opracowania 2008-02	1.5. Data aktualizacji 2025-07
----------------------------------	-----------------------------------

1.6. Instytucja lub osoba przygotowująca wniosek:

Nazwisko/Organizacja: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
Adres: Polska Al. Jerozolimskie 136 Warszawa 02-305
Adres e-mail: kancelaria@gdos.gov.pl

Data zaproponowania obszaru jako OZW:	2009-10
Data zatwierdzenia obszaru jako OZW(*):	2012-01
Data objęcia obszaru ochroną SOO:	2023-09
Krajowe odniesienie prawne dla formy ochrony SOO:	rozp. MKiŚ z dn. 18 sierpnia 2023 r. w spr. soo Bródek (PLH060085)

Wyjaśnienia: Korekta granic - 02.2023 r.

2. POŁOŻENIE OBSZARU

[Powrót](#)

2.1. Położenie centralnego punktu [wartości dziesiętne stopni]:

Długość geograficzna
23.4093

Szerokość geograficzna
50.6818

2.2. Powierzchnia [ha]:

209.38

2.3. Obszar morski [%]

0.0

2.5. Kod i nazwa regionu administracyjnego

Kod poziomu NUTS 2

Nazwa regionu

PL31	Lubelskie
------	-----------

2.6. Region biogeograficzny

Kontynentalny (100.0
%)

3. INFORMACJE PRZYRODNICZE

[Powrót](#)

3.1. Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
9170			203.12		G	A	C	B	B
9110			1.1		G	D			

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

3.2. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki					Populacja na obszarze					Ocena obszaru	
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość	Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D	A B C

					Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
P	1902	Cypripedium calceolus		p	700	1400	shoots		G	B	B	C	B

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

4. OPIS OBSZARU

4.1. Ogólna charakterystyka obszaru

[Powrót](#)

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	27.22
N16	70.75
N12	2.02
N10	0.01
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar Natura 2000 Bródek PLH060085 położony jest w gminach Łabunie, Sitno i Komarów-Osada, w powiecie zamojskim, w województwie lubelskim. Ostoja obejmuje 4 kompleksy leśne. Dominującym siedliskiem w obszarze jest grąd subkontynentalny, zajmujący około 97% powierzchni obszaru, ponadto występują tu niewielkie płyty zdegradowanych ciepłolubnych dąbrów. Na terenie Bródka znajduje się duża populacja obuwika pospolitego. Obszar Natura 2000 Bródek PLH060085 znajduje się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Tomaszów Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie. Część lasów w obszarze znajduje się poza zarządem PGL LP.

Według regionalizacji fizycznogeograficznej Polski obszar znajduje się w 2 mezoregionach: Kotlina Zamojska (Makroregion: Wyżyna Lubelska) i Kotlina Hrubieszowska (Makroregion: Wyżyna Wołyńska). Teren ostoi to w głównej mierze obszar występowania margli i opok marglistych.

Obszar położony jest na dziale wodnym II rzędu, pomiędzy dorzeciami Wisły (zlewnia Łabuńki, dopływ Wieprza) i Bugu (zlewnie rzek Siniochy i Sieniochy, dopływów Huczwy).

W regionalizacji geobotanicznej obszar zaliczony został do D.1.2.b w Krainie Zachodniowołyńskiej, Okręgu Hrubieszowskim i Podokręgu Werbkowickim. Potencjalna roślinność naturalna na tym obszarze to grądy subkontynentalne lipowo-dębowo-grabowe (Tilio-Carpinetum) odmiana wołyńska z gatunkami ciepłolubnymi, bez buka, seria żyzna.

Obszar obejmuje płyty grądów z licznym występowaniem obuwika pospolitego *Cypripedium calceolus* (700-1400 os.) i licznymi innymi gatunkami rzadkimi i chronionymi.

W obszarze licznie występują gatunki rzadkie i chronione, w tym 7 gatunków roślin naczyniowych umieszczonych w Polskiej Czerwonej Liście Gatunków Zagrożonych: *Aster amellus*, *Cephalanthera damasonium*, *Platanthera chlorantha*, *Clematis recta*, *Tanacetum corymbosum*, *Trifolium rubens*, *Campanula cervicaria*.

4.2. Jakość i znaczenie

9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*)

Dominującym siedliskiem w obszarze jest siedlisko 9170, zajmujące około 97% powierzchni obszaru. W drzewostanie dominują dąb szypułkowy *Quercus robur* i grab zwyczajny *Carpinus betulus* w domieszcze występują: czereśnia dzika *Cerasus avium*, buk zwyczajny *Fagus sylvatica*, klon zwyczajny *Acer platanoides*, lipa drobnolistna *Tilia cordata*, sosna pospolita *Pinus sylvestris*. W podszycie: podrost drzew oraz leszczyna *Corylus avellana* i miejscami dereń świdwa *Cornus sanguinea*. W runie występują: przylaszczka pospolita *Hepatica nobilis*, kopytnik pospolity *Asarum europaea*, turzyca orzęsiona *Carex pilosa*, dąbrówka rozłogowa *Ajuga reptans*, przytulia wonna *Gallium odoratum*, zawilec gajowy *Anemone nemorosa*, miodunka ćma *Pulmonaria obscura*, żywokost bulwiasty *Symphytum tuberosum*, buławnik wielkokwiatowy *Cephalanthera damasonium*, podkolan zielonawy *Platanthera chlorantha*, lilia złotogłów *Lilium martagon*. W niektórych częściach grądów w runie występują gatunki ciepłolubne, np. miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum* i bardziej kwasolubne tj. konwalijka dwulistna *Maianthemum bifolium* czy szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*. Część grądów jest zdegradowana na skutek nasadzeń sosny zwyczajnej *Pinus sylvestris* lub modrzewia europejskiego *Larix decidua*, ale z runem typowo grądowym. Struktura pionowa drzewostanu jest zaburzona, ale zróżnicowana. W płatach tych wyższą warstwę drzewostanu buduje sosna zwyczajna oraz buk zwyczajny i dąb szypułkowy, niższą odnawiające się gatunki liściaste: grab zwyczajny, lipa drobnolistna, czereśnia dzika, podszyt leszczyna pospolita, wiek drzewostanu zróżnicowany. Zachowanie siedliska z wyjątkiem fragmentów z dominującą sosną, w stanie nie pogorszonym, w perspektywie 10–20 lat, jest wysoce prawdopodobne.

Reprezentatywność: A – stan ochrony został oceniony jako doskonały;

Powierzchnia względna: C - powierzchnia zajęta przez siedlisko w obszarze zajmuje poniżej 2% powierzchni, na której występuje ten przedmiot ochrony w Polsce;

Ocena stanu zachowania: B – Strukturę siedliska oceniono jako dobrze zachowaną oraz wskazano dobre perspektywy zachowania funkcji.

Ocena ogólna: B – ocena ogólna jest wypadkową wskazanych wyżej ocen

9110 Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*)

Fragment zdegradowanej dąbrowy świetlistej o powierzchni około 1,1 ha w znajduje się w centralnej części lasu koło Podlasu. Znajduje się tu, przereźdzone na skutek wycinek topoli osiki, drzewostan złożony głównie z dębu szypułkowego *Quercus robur*, w podszycie którego dominuje dereń świdwa *Cornus sanguinea*. W runie występują liczne gatunki ciepło i światłolubne m.in. dzwonek szczeciniasty *Campanula cervicaria*, wrotycz badachogroniasty *Tanacetum corymbosum*, okszyn szerokolistny *Laserpitium latifolium*, powojnik prosty *Clematis recta*, koniczyna długokłosa *Trifolium rubens*. Głównym zagrożeniem dla siedliska na stanowisku jest nadmierny rozwój podszytu i rozwój gatunków ekspansywnych (jeżyna popielica *Rubus caesius* i trzcinnik piaskowy *Calamagrostis epigejos*) oraz wkraczanie gatunków inwazyjnych (przymiotno roczne *Erigeron annuus*, nawłóć późna *Solidago gigantea*). Stan zachowania siedliska jest bardzo zły i nie jest możliwe przywrócenie dobrego stanu siedliska na całym obszarze. W dokumentacji PZO wskazano konieczność zachowania 3 najlepiej zachowanych płatów.

Reprezentatywność: D

1902 obuwik pospolity *Cypripedium calceolus*

Obuwik pospolity w ostoi rośnie w 4 zwartych skupieniach w 3 kompleksach leśnych. Obuwik pospolity rośnie w fragmentach prześwietlonego grądu z gatunkami ciepłolubnymi tj. kłosownicą leśną *Brachypodium sylvaticum*, perlówką zwisłą *Melica nutans*, tragankiem szerokolistnym *Astragalus gycyphyllos*, miodownikiem melisowatym *Melittis melissophyllum*, leszczyną pospolitą *Corylus avellana*.

Ocena populacji - dobra (B).

Liczebność osobników 700-1400.

Populacja obuwika stanowi 3,5 – 4,7 % populacji wojewódzkiej i ponad 2% populacji krajowej. Stwierdzono zmniejszenie liczby pędów w stosunku do poprzednich lat, ale liczebność jest jeszcze dość duża i może wynikać z naturalnych wahań liczebności.

Ocena st. zach. - dobra (B) - mimo złego stanu zachowania siedliska, nie jest trudna poprawa warunków siedliskowych
Ocena izolacji (C) - populacja nieizolowana w obrębie rozległego obszaru występowania -
Ocena ogólna (B) - Populacja liczna, stan siedliska zły, ale perspektywa ochrony dobra.

4.3. Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
H	B02.02		i
H	I01		i
H	K02		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednocześnie.

4.4. Własność (opcjonalnie)

Typ		[%]
Publiczna	Krajowa/federalna	0
	Kraj	0
	związkowy/województwo	0
	Lokalna/gminna	0
	Inna publiczna	0
Własność łączna lub współwłasność		0
Prywatna		0
Nieznana		100
Suma		100

4.5. Dokumentacja (opcjonalnie)

1. Kucharczyk M. 2007 Obuwik pospolity (*Cypripedium calceolus*) - krajowy plan ochrony gatunku. Transition Facility 2004 "Opracowanie planów renaturalizacji siedlisk przyrodniczych i siedlisk gat na obszarach Natura2000 oraz planów zarządzania dla wybranych gat objętych DP iDS" Ministerstwo Środowiska 2. Stachyra P., Michalczyk W., Marczakowski P. 2007 Raport z wykonania inwentaryzacji siedlisk nieleśnych oraz wybranych gatunków roślin i zwierząt występujących na terenie Nadleśnictwa Tomaszów w roku 2007 OTOP ZamToP, Zamość 3. Cwener A., Michalczyk W. 2020 Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 Bródki PLH060085 w województwie lubelskim, Lubelskie Towarzystwo Ornitologiczne, Lublin

6. ZARZĄDZANIE OBSZAREM

6.1. Organ lub organy odpowiedzialne za zarządzanie obszarem:

[Powrót](#)

Organizacja:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie
Adres:	Polska Bazylianówka 46 20-144 Lublin
Adres e-mail:	sekretariat@lublin.rdos.gov.pl

6.2. Plan(-y) zarządzania:

Aktualny plan zarządzania istnieje:

☒ Tak	Nazwa: Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 28 lutego 2023 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bródek PLH060085 Link: https://edziennik.lublin.uw.gov.pl/legalact/2023/1453/
☐ Nie, ale jest w przygotowaniu	
☐ Nie	

7. MAPA OBSZARU

[Powrót](#)

Nr ID INSPIRE:	PL.ZIPOP.1393.N2K.PLH060085
----------------	-----------------------------

Mapa załączona jako plik PDF w formacie elektronicznym (opcjonalnie)

☒ Tak ☐ Nie

Odniesienie lub odniesienia do oryginalnej mapy wykorzystanej przy digitalizacji granic elektronicznych (opcjonalnie)

--